

HÍRADÓ

könyvtári

A FŐVÁROSI SZABÓ ERVIN KÖNYVTÁR DOLGOZÓINAK TÁJÉKOZTATÓJA

XXXVI. ÉVFOLYAM

9. SZÁM

1992. SZEPTEMBER

Szerkesztőbizottság

Tverdota Miklósné *elnök*
Katsányi Sándor *felelős szerkesztő*
Aknay Tibor, Bardócz Antalné
Csoma Mihályné, Havas Katalin
Varró Istvánné, Weisz Sándorné

Felelős kiadó: Kiss Jenő főigazgató

Megjelenik havonta

Ára: 10.-Ft

Előfizetési díj egy évre 120.-Ft

Készült a FSZEK sokszorosítójában

Táskaszám

92/349

Eng. szám: 111/UHB/30/1981

ISSN 0139-1917

”ÍRJUK-LE” SZABÓ ERVINT?

A közeledő Szabó Ervin emléknep alkalmából közöljük (csekély rövidítéssel), a szerző hozzájárulásával **L i t v á n G y ö r g y** írását, mely eredetileg a Magyar Hírlap aug. 29-i számában jelent meg,

Szerk.

A véletlen úgy hozta, hogy a szociológus, szocialista teoretikus és könyvtárszervező Szabó Ervin (1877. aug. 23. - 1918. szept. 30.) születésnapja csaknem pontosan arra a napra esett, amikor a róla elnevezett díjat - a nyolcvanas évektől kezdve - a művelődési miniszter évenként átadta a kitüntetett könyvtárosoknak és népművelőknek. Az idei augusztus 20-ától a Szabó Ervin díj megszűnt létezni. Helyette a Szinyei József-ről, a nemzeti bibliográfia egyik megalapozójáról elnevezett díjat vezették be.

Ez a változás - anélkül, hogy a benne rejlő értékítéletet túl komolyan vennénk - napi időszerűséget ad annak a levegőben lévő kérdésnek: mit is gondoljunk ma, a szocialista eszmék és értékek általános lejáratódása idején a szocializmus e "klasszikus" hazai teoretikusáról és profétájáról?

S mit gondoljunk a vele foglalkozó saját írásainkról, sokéves kutató- és gyűjtőmunkánkról, a magyar szocialista gondolkodók, publicisták írásainak, a mozgalom dokumentumainak kiadásáról, könyvtárnyi könyvről, cikkről, tanulmányról?

Lehetséges, hogy az ő sok évtizedes erőfeszítése és a mi ezt bemutatni és felmérni igyekvő sokéves munkánk egyaránt hiábavaló volt?

Ma, a miniszteri vagy kormánydöntéstől függetlenül, szembe kell néznünk ezzel a kérdéssel, s meg kell kísérelnünk a tárgyilagos válaszadást, nem hallgatva sem a mai demagógiára vagy hisztériára, sem pedig arra az önvédelmi reflexre, amely mindenképpen megnyugtató vagy önbecsapó választ sugallna.

Nem kétséges ugyanis, hogy ezen a területen is sok mindent újra kell gondolni.

Szabó Ervin soha nem jutott be igazán a politika arénájába, mindvégig az eszmék "tiszta" szférájában maradt, s igen korán, még az 1918-19'-es forradalmak előtt meghalt. Ezért sokkal kevésbé lett a konzervatív-nacionalista gyűlölet tárgya, sőt, széleskörű megbecsülés és tisztelet övezte, s még halála után, a fehér kurzus idején sem támadták és gyalázták úgy, mint elvbarátait.

Pedig eszmeileg alighanem ő volt a régi világ, az úri Magyarország legradikálisabb ellenfele, legkeményebb ostromozója, aki valóban többől akarta kiforgatni az egész hagyományos társadalmi és politikai berendezkedést, kultúrát, ideológiát, nemzetfelfogást és történeteszemléletet.

Mai szemünkkel és tudásunkkal nézve, Szabó Ervin éppen azon a két vagy három ponton tévedett a legnagyobbat, amelyre tudatos erőfeszítése elsősorban irányult: a felemás hazai liberalizmus elvetésében, a magyar na-

cionalizmus elleni szélsőséges küzdelmében és a szocializmusnak mint az összes társadalmi problémák egyedüli megoldásának hirdetésében.

Ugyanakkor kortársától, Lenintől eltérően, Szabó nem hatalomban, hanem társadalomban gondolkodott, s a szocializmusért folytatandó eredményes küzdelmet is csak organikus fejlődés eredményeképpen, polgári talajon, demokratikus keretek között tartotta elképzelhetőnek.

Éppen ezt a polgári Magyarországot hiányolta és sürgette Adyval, Jászival és másokkal együtt, s ennek elsikkasztásával vádolta - 1848-cal kezdődően - a magyar nemességet s az általa teremtett hazai szabadelvűséget, amelyet még az orosz önkényuralomnál is ártalmasabbnak tartott.

Szabóék radikális nemzedéke úgy érezte, hogy ez a vontatott, visszaesésekkel terhes fejlődés soha nem vezet el új, polgári Magyarországhoz. Ehhez meg kell törni az "urak, papok dölyfét", a grófok és a főpapok, a dzsentri vármegye és közigazgatás hatalmát. Pontosan erre tett kísérletet 1918-ban az őszirózsás forradalom. Ez lett volna a "tisztá", radikális megoldás, de nem ez volt az egyedüli lehetőség. Miközben megértjük Adyék nemzedékének ökölrázó, jobbító haragját és türelmetlenségét, ma már, a század későbbi évtizedeiben egymást követő rosszabb rendszerek ismeretében valamivel többre becsüljük a századforduló vízenyős liberalizmusát és dzsentrid polgárosodását.

Az ifjú forradalmár Szabó Ervin tabula rasat akart teremteni a társadalom egész tudati szférájában is, különös tekintettel a társadalomtudományokra és a történetíráásra, mint a népellenes uralom leghatásosabb ideológiai támaszaira. Ezzel összefüggésben eltökélt és folyamatos küzdelmet folytatott később is - magasabb színvonalon - a magyar nacionalizmus politikai ideológiája és történelmi tradíciója ellen. Még legfőbb mesterei Marx és Engels véleményével is vitába szállt magyarok és szlávok 1848-49-es szerepével kapcsolatban, az általuk lereakciósozott szlávok védelmében.

"Alig van nemzet, amely a hazugságoknak vastagabb szemüvegén szemlélné saját történelmét" - írta a magyarságról 25 éves korában egyik Népszava-cikkében, és "élete feladatává tette megtisztítani a magyar történelmet attól a végtelen sok gyomtól, mely a pártoskodó és gyáva történetcsinálók keze alatt benne felburjánzott".

Az igazi úttöréssel persze többnyire együtt jár a túlzás, s az 1920-as évektől már a baloldalon is észrevették, hogy Szabó Ervin erősen túlhajtotta, túlhangsúlyozta a maga relatíve indokolt szempontját: a szocialista szempontot, a nemzeti rovására. Az sem vitás, hogy ennek a legendarombolásnak, a Bibó Ist-

ván által emlegetett "túl kemény kritika" példájaként, szükségszerűen le kellett pattannia a nemzeti közvélemény nagyobb részéről. De hatott a Petőfi-portrét író Illyés Gyulára, úttörő érdemét elismerte a Szabóval és körével nem éppen rokonszenvező Mályusz Elemér, s végül beépült az 1848-ról és újabkori történetünkről kialakult mai (tegnapi? - bizonyára nem végleges) szintézisbe.

Figyelemre méltó egyébként, hogy mind 1918 előtt, mind 1919 után a "hazafiatlan" ideológusok bírálói (Herczeg Ferenctől Szekfű Gyuláig) nem Szabó Ervint, hanem elsősorban azt a Jászi Oszkárt támadták, aki éppen séggel abban különbözött barátjától, hogy - kevésbé eredeti, inkább szintetikus gondolkodó lévén - nem esett bele annak doktrínér tévedéseibe és túlzásaiba.

Ez a futólagos összevetés is mutatja, hogy a magyar baloldali egykori vezetőit és ideológusait nem lehet egy kalap alá venni, főként pedig egyként felelőssé tenni mások későbbi bűneiért, még ha kimutatható is olykor a közvetett szellemi felelősség.

Szabó Ervint például a magyar kommunista mozgalom őseként is szokták emlegetni, holott egész felfogása gyökerében tért el a leninizmustól, s maguk a kommunista vezetők (Kun Béla, Révai József és társaik) - a kezdeti félreértés után - évtizedeken át hadakoztak szellemével, akadályozták munkái kiadását.

Mindamellettt alig tagadható, hogy bizonyos közvetett szellemi felelősség őt is terheli, mert a kompromisszum nélküli "forradalmiság" eszméjének elültetésével és a polgári demokrácia értékének erőteljes lejáratásával ő is elősegítette, hogy halála után a fiatal baloldali értelmiség a kommunizmus és a proletárdiktatúra hívével szegődjön. Pedig élete végén ő is szót emelt a demokrácia védelmében, s utolsó cikkében nyomatékosan figyelmeztette a forradalmi rohamra készülő ifjúságot: "inkább maradjon meg a rossz, semhogy erkölcsstelen eszközökkel változtassuk meg!"

Úgy vélem, éppen itt húzódik a határ a felelős, töprengő útkeresők és a felelőtlen, kíméletlen társadalmi "kísérletezők" között. Szabó Ervin az első kategóriába tartozik, Kun Béla nyilvánvalóan a másodikba. (Lukács György valahol a kettő között - vele kapcsolatban mindkettőre lehet érveket találni.)

Végül is: vannak-e, s ha vannak, miben állnak Szabó Ervin (és a többi baloldali, szocialista útkereső) életének és művének marandó mai énünkkel és értelmünkkel is vállalható értékei?

Természetesen vannak, s bizonyára számosabbak, mint ahogy azon a "mélyponton" tűnnek, ahová a felelőtlen kísérletezők rántották magukkal a felelős útkeresőket.

Említeni is alig szükséges az általa megteremtett és nagyra tett Fővárosi Könyvtárat, a modern nyilvános közkönyvtár, a public library első hazai megtestesítését, egyben az első itthoni társadalomtudományi gyűjteményt, s vele a népművelés területén tett sok jelentős egyéb kezdeményezést. (Bízzunk benne, hogy a jelenlegi fővárosi önkormányzat meg tudja védeni és megtartja a könyvtár jelenlegi nevét - legalább ezt.)

Másodjára nem árt említeni a munkástanácsok, a munkás öngazgatás részben tőle eredő, általa 1918-ban lelkesen ünnepezt eszméjét, amely oly nagy jelentőségre tett szert 1956 végén, s mindmáig nem enyészett el teljesen.

És az egyértelmű "pozitívumok" sorában feltétlenül említeni kell azt a szociológiai nézőpontot, társadalomtudományos szemléletmódot, amelyet néhány társával együtt Szabó honosított meg nálunk, s alkalmazott a magyar társadalomra és történelemre.

Az éles társadalomkritika - függetlenül attól, hogy a századeleji radikális szociológusok netán túladagolták - létfontosságú volt a súlyos és elleplezett bajokkal küszködő Magyarországon, amelynek polgársága és értelmisége a múlt század utolsó évtizedeiben túlságosan hozzászokott a fennálló rend iránti lojalitáshoz, sőt szervilizmushoz, a hatalom és a tekintély előtti meghunyászkodáshoz.

A merész, minden tekintélyre fittyet hányó, mindenre rákérdező kritikai szemlélethez néhány tudós, irodalmár és művész kortársával együtt az a Szabó Ervin szoktatta a magyar értelmiséget (pontosabban egy részét), aki többszörösen bebizonyította, hogy e szemléletet és kritikát Marxra és Engelsre, saját szocialista pártjára, az általa is vezetett Társadalomtudományi Társaságra, s nem utolsó sorban önmagára, korábbi meghaladott nézeteire is alkalmazni tudja.

Az önkorrekciónak ezt a készségét és képességét, melyre Szabó Ervin két évtizedes pályája oly szép példát nyújt, ha jól meggondoljuk, amúgy is inkább a baloldal múltjában fedezhetjük fel. Ismerjük el, időnként még a kommunista mozgalom egy részében is (Népfront-politika, Hruscsov, Nagy Imre, Gorbacsov). A hazai jobboldalon ritkaságszámba megy Szekfű Gyula példája, aki ki merte mondani, hogy "valahol utat veszítettünk", vagy Bajcsy-Zsilinszky Endre jól ismert, merész pályafordulata.

Szabó Ervin gondolkodásának és tevékenységének meghatározó motívuma ugyanis a szüntelen és szenvedélyes igazságkeresés volt. Erre a vonásra és ilyen színvonalú hordozójára, megtalált igazságaitól és elszennvedett kudarcaitól függetlenül, mindenképpen szükség lesz a jövő Magyarországnak.

Litván György

NEMZETI ERŐFORRÁSUNK AZ INFORMÁCIÓ

Szubjektív gondolatok a vándorgyűlésről

Méltóbb hely, mint S á r o s p a t a k nem is adhatott volna otthont ez évben a Magyar Könyvtárosok Egyesülete 24. vándorgyűlésének, hiszen idén a magyar kultúrtörténet jeles évfordulója kapcsolatos a Bodrog-parti várossal: éppen négyszáz éve, 1592-ben született az a C o m e n i u s, aki Rákóczi György meghívására négy éven át (1650-54) a sárospataki kollégium tanára volt és itt írta leghíresebb művét, az O r b i s p i c t u s t.

Sárospatak évszázadok során a Hegyalja kulturális központja volt, a hazai művelődés és haladó gondolkodás jelentős helye. "Bodrog-parti Athén"-nak nevezték, mely tehetséges nemzedékek sorának adott hasznos útravalót. Az ősi kollégiumban diákoskodott többek között Bessenyei György, Kazinczy Ferenc, Csokonai Vitéz Mihály, Kosuth Lajos, Gárdonyi Géza, Móricz Zsigmond. Ezt a hagyományt követi jelenkorunkban is a város, hiszen ma is a tájegység kulturális központja.

Patak rekkenő hőséggel fogadta és látta vendégül azt a több, mint hétszáz könyvtárost, akik az ország minden tájáról és határainkon túlról is jelen voltak. A plenáris ülés előadásai és a szekcióülések témái is az információ jelenéről és jövőjéről szóltak. (Az előadások szöveghű, hivatalos leírása valamilyen könyvtári lapban biztosan megjelentik.)

A plenáris ülés bevezető előadását A n d r á s f a l v y B e r t a l a n művelődési és közoktatási miniszter tartotta. Beszédéből engem néhány gondolat ragadott meg:

- az információ világforradalmát éljük, ezért a könyvtárakra óriási felelősség hárul a jövőben

- az információ legfontosabb bázisa a könyvtár

- a könyvtárak együttműködéséhez óriási segítséget fog nyújtani az az országos elektronikai adatátviteli rendszer, aminek kiépítéséhez a Világbank nyújt segítséget. A

rendszer használatával a kis könyvtárak a jövőben hozzájuthatnak a regionális intézmények információihoz

- könyvtár-ügyben is Európához kell csatlakoznunk, a meglevő hagyományok és könyvtári múltunk alapján.

E gondolatok kérdéseket indukáltak bennem: ha "nemzeti erőforrásunk az információ" és ennek legfontosabb bázisa a könyvtár, melyre ezért óriási felelősség hárul, megkapjuk-e az ennek megfelelő és ezt a tevékenységet elősegítő társadalmi megbecsülést és anyagi támogatást? Mert mindkettőre szükség van, ha azt akarjuk, hogy az állampolgár létkérdéseinek megoldásában az információ bázisához (könyvtár) forduljon. "Óriási felelősségünket" csak akkor tudjuk eredményesen vállalni, ha ezt a szerepünket nemcsak mi, könyvtárosok egymás között tartjuk fontosnak. A miniszter úr a stratégiainak minősített probléma megoldásához állami segítséget is ígért. Reménykedjünk, mert az ígéretúgy jó!

Még a plenáris ülésen - a könyvtárosok előzetes szavazatai alapján - a miniszter a **F i t z J ó z s e f K ö n y v d í j** a k a t i s átadta a nagy hatást keltő, értékes műveknek, illetve szerzőiknek: Antikvitások könyve (Láng Kiadó), Békés Pál: Érzékeny utazások Közép-Európán át (Szépirodalmi Kiadó), Katolikus templomok Magyarországon (Hegyí és tsa.), Jankovics Marcell: A fa mitológiája (Csokonai Kiadó), Kányádi Sándor: Költögető (Századvég Kiadó). Szintén a plenáris ülésen kapta meg a Magyar Könyvtárosok Egyesületéért emlékérmét - az MKE tanács ítélete alapján - hat könyvtáros, az egyesületben végzett tevékenységéért.

A szekciók rendezvénye közül a Gyermekek könyvtárosok szekcióülésén vettem részt, melyen rövid bevezetővel **P a p p I s t - v á n**, az MKE főtitkára "provokálta" a mintegy negyven résztvevőt.

Vitatémául négy témakört vetett fel:

- milyen legyen a gyermekkönyvtári szolgálat
- a gyermekkönyvtár helye a könyvtári rendszerben
- a gyerekek információs forrásai
- a gyermekkönyvtár és a társadalmi környezet.

Valamennyi kérdésben élénk vita és eszmecsere alakult ki, többen nem értettek egyet bizonyos kérdésekben (pl. a gyermekszolgálat integrálása a könyvtári rendszerbe). Úgy gondolom, hogy hasznos eszmecsere volt, ahol a különféle nézetek és felfogások ütköztek, illetve közeledtek egymáshoz. Hasonló előrevívő viták során kristályosodhat ki a gyerekolvasókat legjobban szolgáló könyvtári gyakorlat. Ilyen szakmai vitára sürűbben lenne szükség.

Jó volt Patakon, ebben a magyar kultúra hagyományait híven ápoló és szépségével is megkapó környezetben. (Én úgy éreztem, mint ha a résztvevők, a korábbi vándorgyűlésekhez képest, nem voltak olyan felszabadultak. Talán a régóta tartó, szűnni nem akaró kánikula miatt, talán a valamennyiünkben feszülő szakmai és egyéni gondok miatt? Vagy lehet, hogy csak nekem volt egy "kicsit szomorkás a hangulatom"?)

A vándorgyűlés szervezéséért a sárospatakiak minden dicséretet megérdemelnek.

Köszönöm, hogy ott lehettem.

Kerekes Pálné

Illusztrációinkat egy "százesztendősi jövőndőmondó" képeiből válogattuk. 1870-ben ilyennek képzelte el a mi világunkat a ponyvafüzet írója és rajzolója. A könyvecske A meghalt Paleskei nótárius harmadszori és utolsó feltámadása... címmel a Budapest Gyűjtemény ritkaságai közé tartozik.

SZABADPOLC A WENCKHEIM PALOTÁBAN

"A külföldi látogató számára rendkívül meglepő, hogy a központi könyvtárban a kölcsönzésre szánt könyvek nem férhetők hozzá szabadpolcon. Ez nem praktikus, mivel pusztán a könyvek kihordása sok munkaerőt igényel. Az olvasóknak nincs lehetőségük át-böngészni a könyveket, hanem feltétlenül tudniuk kell a kívánt könyv pontos adatait. Szinte valamennyi nyugat-európai és amerikai tudományos könyvtár szabadpolcon helyezi el a könyveket..."

"A központ hagyományos dokumentumhasználati szolgáltatása terén üdvözlendő az a törekvés, mely a szabadpolcon való hozzáférést megteremti ill. bővíti az olvasóknak (jelenleg mintegy másfél évnyi anyagot kínálnak a legfrissebb könyvekből.) Nyilvános könyvtáraknál e hozzáférés évtizedek óta szakmai axióma, így még akkor is érdemes a központ belső építészeti rendjét alakítani ez irányba, ha döntés születnék az új központi könyvtár épületének megvalósításáról. Az olvasót így helyezzük vissza alapvető jo-gaiba..."

A FSZEK tevékenységét és fejlesztési lehetőségeit vizsgáló külföldi és hazai szakértők jelentéseiből idéztem. Nem azért, mint-ha saját dokumentumainkból, pl. a központi könyvtár fejlesztési koncepciójából vagy intézményünk stratégiai tervéből nem lehetne hasonló megállapításokat citálni. Érzékeltetni szeretném azonban, hogy a szabadpolc megvalósítása nem periférikus könyvtártechnológiai kérdés, melynek kihagyásával a központ modernizálása még jól megoldható lenne (mint azt a TDDSZ e számban olvasható nyilatkozata véli.) Ellenkezőleg: ha valóban akarjuk a központi szolgáltatások korszerűsítését, - és ebben talán mindnyájan egyetértünk -, ha a központot úgy képzeljük el, "mint a kétmillió főváros legkönnyebben hozzáférhető információs bázisát, mely az igazgatási-városfejlesztési információktól kezdve a legszélesebb közönséget érintő kérdésekig pozitívan tud reagálni", s amelyik éppen ezért a fővárosi közkönyvtári rendszer szervesen illeszkedő része, a könyvtárláncolat egyik láncszeme, akkor megkerülhetetlen feladat a kurrens állomány közvetlen hozzáférhetőségének biztosítása.

Szabó Ervin lényegében 19. századi technológiára épülő könyvtári rendszert honosított meg (annak a maga korában legkorszerűbb változatát!); nem lenne nagy dicsőség, ha mi ugyanazt az "indikátor-technológiát" adnánk át a 21. századi utódoknak.

Az igazi gond nem elvi, hanem gyakorlati: megvalósítható-e a (részleges) szabadpolcos szolgáltatás a Wenckheim-palota adottságai között?

Az elmúlt év végén készült "elvi építési engedélyezési terv", melyet a Híradó '91. decemberi száma közölt, építészetileg igennel

felel erre a kérdésre. Három raktári traktus felszabadításával lehetséges egy legalább 600 polcfolyómétert tartalmazó szabadpolcos terem kialakítása úgy, hogy közvetlenül érintkezzen a mellette létrehozott új kölcsönzési nyilvántartási övezettel. A szabadpolcos teremben a központi könyvtár 10-12 évi gyarapodását tudjuk elhelyezni. (Márffy István korábbi számításai szerint, melyet a mi méréseink is megerősítettek, ez a teljes kölcsönzési forgalomnak több mint 50%-át tenné ki.)

Az első feladat, minden további lépés előfeltétele a három szóban forgó, zsúfolásig telt raktári traktus teljes kiürítése volt. Ezt a nem csekély munkát a nyári zárvatartás alatt elvégezték a raktári részleg dolgozói. Súlyosbította a feladatot, hogy nem egyszerűen három terem könyvanyagát kellett máshová szállítani, hanem úgyszólván minden raktári egység részben-egészben helyet cserélt. Raktárunk rendjét (melynek állományrétegei a mindenkori helyszűke szabta lehetőségek szerint, egyre áttekinthetetlen-ből épültek egymásra) igyekeztünk áttekinthetővé és racionálissá tenni. Sikerült elérnünk, hogy a legértékesebb anyag a távolabbi és védettebb helyre kerüljön, a friss anyag az elosztólift közelébe, a Budapest-gyűjtemény pedig saját olvasóterme mellé, onnét közvetlenül elérhetően. Az utóbbi azért fontos, mert a B.-gyűjtemény raktári rendje szakrend, tehát a gyűjtemény dolgozói és a helytörténeti kutatók számára megvalósítható lenne a könyvek alapján történő közvetlen tájékozódás, a "nyitott raktár".

Raktárosaink összesen 6 ezer folyóméter könyvet szállítottak át az egyik teremből a másikba. Szeptember elejétől nincs tárgyi akadály a műszaki munkák megkezdésének.

A jövő évben két mederben párhuzamosan folynak az előkészületek. Az egyik meder: a műszaki átalakítás. A szabadon hozzáférhető állományrészt majdan befogadó térben a meglévő polcrendszer elhelyezése - technikai kényszerből, sajnos - változatlan marad, itt csak kisebb átalakításokra van szükség a közönséghasználathoz. (A fűtési viszonyok javítása, festés, padlójavítás.) A kölcsönzési nyilvántartási tér kialakítása már keményebb dió, itt ugyanis a régi palota egyik raktárákká nyomorított termét kell ismét a huzamosabb emberi tartózkodás kellemes, esztétikus terévé tenni. Ez az átalakítás legkényesebb, legtöbbet vitatott pontja. A magam részéről úgy gondolom, hogy

az így nyert (pontosabban: visszanyert, visszaállított) érték megmarad, bárhogya alakuljon is a palota funkciója a távoli jövőben. S a nyereség felülmúlja a kényelmetlenséget, amit az átalakítás munkája - könyvtárosnak, használnak - kétségtelenül okozni fog.

Az előkészítő munkák másik medre: a szabadpolcos állományrész fokozatos kialakítása, 1990-ben úgy döntöttünk, (gyakorlati-technikai és nem elvi okokból), hogy lemondunk a visszamenőleges válogatásról, viszont minden új könyvet a szabadpolcra teszünk (pontosabban: az 1990-ben és utána megjelenteket, természetesen a kézikönyvek kivételével), és e könyvek a katalóguscédulán is megkapják a szabadpolcos helyükre utaló jelet. Az új állományrész kezdetben alig nőtte túl az "újdonságok polca" méreteit, később azonban mesebeli kisgömböcként kezdett terjeszkedni: előbb a kölcsönzési terem összes könyv-állványát foglalta el, az idén pedig a "madaras" szoba állványait is e célra kellett kiürítenünk. Jelenleg 110 polcfolyóméteren helyezkedik el a szabadon hozzáférhető kölcsönzési állomány. Állandó gondot jelent osztályunknak az ellentmondás: a jövőendő nagy szabadpolcos tér könyveit a jelen szűkös viszonyai között kell az olvasóknak hozzáférhetővé tennünk.

De nem csak gondot jelent a szabadpolc terjeszkedése. Sőt. A társadalmi igények nyomására a központi könyvtár igénybevétele az elmúlt évben mintegy 40%-kal haladta meg a korábbi éveket. Az adminisztrációs munka ilyen arányú növekedésének egyszerűen képtelenek lennénk megfelelni, ha nem könnyítené helyzetünket, hogy a forgalom ötödrésze már most is az összehasonlíthatatlanul

kevesebb adminisztrációt követelő szabadpolc-ról kerül ki. A szabadpolc esetleges megszüntetése - már ebben az embrionális formájában is - vagy az adminisztrációs létszám emelését, vagy a forgalom erőszakos korlátozását követelné, vagy pedig a pult előtti tumultózus jelenetek vállalását.

Többekben - akik elvileg elfogadják a központi részleges szabadpolcos működésének létjogosultságát - felmerült a kétség: szabad-e ekkora vállalkozásba fogni addig, míg az esetleges új központi könyvtárpépület kérdése nem dől el véglegesen? A magam részéről úgy gondolom: egy új könyvtár építésének konkrét terve még indokoltabbá tenné, hogy minden erőnkkel a szabadpolcos állomány megeremtésén fáradozzunk. És úgy vélem, a fokozatos bevezetésnek számtalan előnye van. Bár a szabadpolc egyes hozadékai automatikusan is megvalósulnak (pl. az adminisztráció csökkenése, az állomány intenzívebb kihasználtsága), egy másik, az előzőknél nem kevésbé fontos következmény: az olvasóbarát jelleg megerősödése már csak a mi aktív közreműködésünkkel válik a lehetőségből valósággá. (A szabadpolcos állomány-elhelyezés ugyanis - mint azt elterjedésének számos külföldi példája bizonyítja - önmagában nem a "közművelődés" felé, hanem az olvasócentrikus könyvtári megközelítés felé mozdíthatja el a korábbi szakmai beidegződéseket.) A szabadpolc fokozatos kialakítása a következő években a központi könyvtár dolgozóinak is feladja a leckét: ezt az olvasóbarát könyvtári formát meg tudják-e tölteni a lényegének megfelelő új tartalommal?

Katsányi Sándor

AZ ÉV LEGNÉPSZERŰBB KÖNYVEI

Egy évvel ezelőtt bocsátottuk útjára akciónkat, mely a könyvtár legkeresettebb könyveinek felderítését célozta meg. Arra gondoltunk, hogy ha valamennyi könyvtári egységünk havonta beküldi az adott időszak legnépszerűbb, legkeresettebb műveinek címét, akkor ebből időről időre összeállíthatjuk a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár népszerűségi listáját, ún. top-listáját. Kétségtelenül a divat, a top-listák divatja is befolyásolt minket az ötlet kimunkálásában, de ennél többet is reméltünk a siker-listáktól. Először is azt, hogy talán valami szerény visszajelzés lehetne ez a szerzeményező munkáról, hogy azt vesszük-e, amit keresnek az olvasók. Aztán arra is gondoltunk, hogy a címek összegyűjtése lehetőséget adna az olvasói érdeklődés alakulásának nyomonkövetésére: mikor, mi befolyásolja az olvasók választásait, az olvasói keresletet. Tisztában voltunk vele, hogy igen felületes, hozzávetőle-

ges képet adhat csupán az igények feltárásának ez a módja, mely semmiképpen nem helyettesítheti a megtervezett, kimunkált könyvtárhasználati vizsgálatokat. Azonban a minimális munkaráfordítás, az eljárás gyorsasága, valamint más területeken (kereskedelem, tömegkommunikáció stb.) tapasztalt haszna mégis a kipróbálásra ösztönzött minket.

Mint említettem, hamarosan az első év végéhez érünk, megérett az idő a tapasztalatok összegezésére.

Az első megállapításunk, hogy nehezen indult be a rendszeres adatszolgáltatás, idő kellett hozzá, amíg a könyvtárainkban gyakorlattá vált, hogy hó végén nem csak a statisztikát kell beküldeniük, hanem a legkeresettebb könyvek címét is. Az akció meghirdetése óta 11 hónap telt el, tehát 11-szer lehetett szavazni maximálisan, ehhez képest a főkönyvtárak többsége csak háromszor-négyszer-öttször szavazott.

Még mindig a mennyiségi kérdéseknél tartva megjegyzem, hogy valamennyi egységünktől (főkönyvtártól és fióktól) külön listát kértünk, de ezeket kerületenként összegyűjtve kértük be. Így tehát havonta 87 egységtől kaphattunk volna szavazatokat; a gyakorlatban ez az alábbiak szerint valósult meg:

október	23 egységtől	41 féle cím
november	17 egységtől	43 féle cím
december	3 egységtől	7 féle cím !/
január	26 egységtől	68 féle cím
február	19 egységtől	51 féle cím
március	49 egységtől	100 féle cím
április	58 egységtől	124 féle cím
május	46 egységtől	87 féle cím
június	42 egységtől	80 féle cím
július	19 egységtől	54 féle cím
augusztus	19 egységtől	53 féle cím

A tavaszi "csúcsidőszak" után a nyári visszaesés érthető, hiszen megkezdődtek a zárva tartási időszakok. A december hónap teljesen értékelhetetlenné vált, mert az évvégi munkák elterelték a figyelmet a sikerlistákról. (Az októbertől szeptemberig tartó időszak kijelölését egyébként az motiválta, hogy mindig az októberben tartott ünnepélyes Szabó Ervin Napon hirdethessük ki "Az év könyvé"-t.)

Am az eddig taglalt mennyiségi kérdéseknél sokkalta érdekesebb az akció tartalmi hozadéka. (Zárójelben itt kell szólni még egy komoly nehézségről, az értelmezésbeli, felfogásbeli különbségekről. Az eredeti "utasítás" igen nagy szabadságot biztosított a beküldendő címekre vonatkozóan: azt mondtuk, hogy olyan cím legyen, "amiért nap mint nap nyúzzák a könyvtárosokat". Ez a szabadság végül bizonytalanságot eredményezett. Voltak, akik a kötelező irodalmat föl sem vették listára, mások röstellték teletűzdelni könyvjegyzéküket az ún. értéktelen irodalom dicstelen termékeivel.)

Ezek után nézzük most már a végeredményt! A havi összesítéseket, az egyes hónapok toplistáit közreadtuk a H í r a d ó b a n, most a végső összegezést, a "listák listáját" közöljük. Összesen 44 olyan cím volt, mely a 10 lista valamelyikén, vagy többön is szerepelt. Terjedelmi okokból most csak a lista élmezőnyét mutatom be.

Tehát: "az év könyvei" a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárban, az 1991-1992-es évadban:

f e l n ő t t

Ingenheim: Sissy	9
Horn Gyula: Cölöpök	7
D.Steel: könyvei	7
Márai Sándor művei	6
Ripley: Scarlett	6

Ötödik ének.

Magyarja leírása. Látogatás a muzeumban. A földnek gyomrába való lerándulás.

g y e r e k

Mi micsoda? sorozat	3
Szertanú sorozat	3
Walt Disney mesék	3
Tud.tár gyerekeknek sor.	2
Az állatvilág encikl.	2

(A számok azt jelzik, hogy az illető mű hány-szor szerepelt a havi sikerlistákon.)

Ami a felnőtt listát illeti, mint látható, egy "ilyen", egy "olyan", "egy cigány, egy király", szerepel sorban, ahogy a valóságban is... Nos, a "S i s s y"-vel kapcsolatban elmondhatjuk, hogy népszerűségét maga a téma, az alakot körülvevő hagyományos nosztalgia, legenda motiválja. Vitathatatlan a TV hatása is, a karácsony táján sugárzott, a regényből készült film, mely azóta is gyakran felbukkan a külföldi csatornák valamelyikén. Még egy momentum: a kötetenként való megjelenítés folyamatosan ébren tartja az érdeklődést.

A televízió erős befolyásoló hatását mutatják egyébként más adatok is, a 44 tételes listában ugyanis a Guldenburgok, a Dal-las kötetek is jelen vannak.

H o r n G y u l a : C ö l ö p ö k című könyvéről szólva már korábban is említettük az elismert politikus népszerűségét: a Szonda Ypsos közvéleménykutató intézet adatai szerint hónapokon át a politikusok népszerűségi listájának élén állt. Közéleti presztízse alapján, feltételezhetően, könyvből világos áttekintést, biztos támpontot remélnék az olvasók.

M á r a i S á n d o r életmű kiadásának minden egyes darabja óriási népszerűségnek örvend, lehet-e ennél nagyobb öröme könyvtárosnak...?!

R i p l e y S c a r l e t t-jének garanciát jelentett az előzmény, az Elfújta a szél, a legendás, nagy, évekig hozzáférhetetlen bestseller, mely iránt most, érdekes módon, újra érdeklődést indukált a Scarlett, s maga az eredeti mű is fölkerült egyszer a sikerlistára.

D a n i e l l e S t e e l az "ügyeletes" népszerű szerző, aki március óta le sem került a listáról, bár meg kell jegyezni, hogy különböző műveivel szerepel, tehát az ő népszerűsége addig marad meg, amíg mindig lesz egy újabb könyve. (Így volt ez hajdanában Cl. K e n n e t h könyveivel is, akit listáink tapasztalatai szerint Ken F o l l e t t "szorított ki", majd őt D. S t e e l, de itt van már az új rivális, W i l b u r S m i t h és még ki tudja, kik.)

A felnőtt könyvek itt nem részletezett listáján a továbbiakban szerepelnek még:

- általában minden "újdonság", ami valahol felbukkan,
- régi, ismert szerző, ha valami újat produkált (pl. Moldova, Remarque, Merle, Eco stb.),
- továbbra is népszerű téma az ún. asszonyors (P o l c z A l a i n e: Asszony a fronton; M a h m u d i: Lányom nélkül soha, stb.),
- keresett az ún. színész életrajz (Antal Imre: Pami, vagy a listára még éppen nem ke-

rülhetett Gábor Zsazsa könyv, mely egyes kerületek jelzéseiben már megjelent), - ugyancsak keresettek az útikönyvek, ezek népszerűsége természetszerűleg szezonhoz kötött.

Ami a gyermekkönyvek népszerűségi listáját illeti, sokkalta megnyugtatóbb a kép, a közelmúltban tömegesen megjelentetett szebbnél szebb, jobbnál jobb (és drágábbnál drágább...) ismeretterjesztő sorozatok mindegyike szerepel szinte a listán. Egyetlen dolog, amit fájjalhatunk, hogy a klasszikus gyermekirodalom, a mesék, a gyermekregények, ifjúsági regények alig-alig kerülnek sikerlistára, legalábbis összkönyvtári szinten.

A listavezetőkön kívül, persze, további méltatást és elemzést érdemelnének a könyvtárakból beküldött művek is, melyek nagy szóródást mutatva nem kerülhettek az élre, ám az irántuk megnyilvánuló érdeklődést mégsem hagyhatjuk figyelmen kívül. A szavazólapok továbbá arra is lehetőséget adnak, hogy egyes könyvtárak, vagy egyes kerületek helyi sajátosságait elemezzük a segítségükkel, a speciális, helyi olvasói igények megismerése érdekében. Ezekről az eredményekről később szeretnék beszámolni.

Bartos Éva

STATISZTIKÁNKRÓL

Szeretem a statisztikát! Szeretem a jó statisztikát, ami alkalmas arra, hogy összehasonlítsam jelenlegi teljesítményünket az előző évekével, összehasonlítsam könyvtárainkat a hálózat más egységeivel. Lassan leszokom róla, hiszen jelenlegi adatszolgáltatásunk kuszasága nem biztosítja a reális összehasonlításhoz szükséges számokat.

A különböző típusú és kölcsönzési határ-idejű dokumentumok össze-vissza jelentése miatt a könyvtári statisztikáinkról csak a régi mondás jut eszembe: a statisztika olyan, mint a bikini - a lényegét elfedi...

Mindannyiunk számára nyilvánvaló, hogy az év végi igen imponáló adatok valóságtartalma enyhén fogalmazva sem 100%-os. (Nyilvánvaló, hogy a nem hagyományos dokumentumok kölcsönzésének terjedése és az egységes értelmezés hiánya miatt a jelenség országos.)

Lassan éró almaként a július 23-án megtartott értekezleten végre terítékre került a hálózat statisztikai adatszolgáltatásának helyzete, s mivel a tét egyetlen könyvtár(os) számára sem elhanyagolható, a témával kapcsolatos röpvizsgálati jelentés a egy munkabizottság által összeállított állásfoglalás erősíthette (volna!) a változás szükségét; elsősorban a terminológiák azonos értelme-

zését, illetve a különböző kölcsönzési nyilvántartások torzítás-mentes, korrekt adatszolgáltatását javasolta, lehetővé téve a hálózat könyvtárainak teljesítmény-mérését - már ami mérhető - s az így számított forgalmi mutatók joggal szerepelhetnek a létszámnorma megállapításának szempontjai között. Tisztában vagyok vele, hogy elsősorban ez a tény, s nem grállovagi lelkületünk indukálta a probléma felszínre kerülését.

Szándékosan nem idézek adatokat sem az éves jelentésből, sem a röpvizsgálati eredményből. Egyetlen mutatónak nem tudok ellenállni, Barcsi Zsuzsa felméréseinek "A torzítás mértékének megállapítására irányuló próbafelmérések eredményei" című fejezetéből való: a ténylegesen a z n a p kölcsönzött dokumentumok aránya a napi statisztikában jelentettnek még 70%-a sincs! (A videokölcsönzőknél a korábban kölcsönzött, illetve a semmit nem kölcsönző visszahozóknál maradt - feltehetőleg nagyrésze videós - dokumentum 19% körüli.) "A hálózat forgalmi adatainak elemzése" című fejezetből számomra az is kiderül, hogy az egy hálózathoz tartozás - egységes szemlélet a statisztikában sincs jelen: még "tévedni" sem egyformán, vagy ha-

sonlóan tévedünk, s azok a könyvtárak, amelyek "göngyölitik" a videóval vagy egyéb AV dokumentummal kölcsönzött könyveket, előnyösebb helyzetbe kerülnek - kerültek - a kölcsönzött dokumentumot csak a kölcsönzés napján regisztráló, s a különböző kölcsönzési határidejű dokumentumot külön kezelő könyvtárral szemben.

Nem véletlen, hogy nem volt egyetértés a kérdéssel kapcsolatban az értekezleten, s a kialakított kölcsönzési technikákkal, statisztika-készítési szokásokkal, jónak (!)

tartott munkaszervezésünkkel szemben (baga-tell) elhanyagolható, - mindenesetre elodázható - az egységes szempontok alapján készült statisztikai adatszolgáltatás, s a döntés is - mindenki csinálja, ahogy eddig (ahogy akarja) - akár salamoni ítéletként is értékelhető.

Miért is foglalkoztunk végül is a statisztikával?

Kovács Éva

HOBBI, VAGY MÁRIS TÖBB?

A nyár egyik hete néhány kolleganőmmel együtt (T o m p e k L á s z l ó n é XIII/7., K a r a k a s n é K ő s z e g i K a t a l i n XIII/3., F e r e n c z y n é S e r e s M á r i a XIX/3., és jómagam a XXI. ker. főből) nagyon kellemesen telt el: Biatorbágyon egy bábtafolyamon vettünk részt.

Az előzménnyel is érdemes megismerkedni.

1991. őszén kezdődött egy "C" kategóriás bábtafolyamvezetői képzés N á n á s i M a r i k á n a k, a biatorbágyi könyvtár vezetőjének és férjének irányításával. A cél az volt, hogy a pedagógusok munkáját színessebbé tegyék, s a gyerekekkel megszerettesék a bábozást.

Akkor mi gyerekönyvtárosok hogyan is kerültünk ide? Ennek is messzire nyúlnak a szá-lai.

Ismert, hogy tavaly a XIX. ker. főben gyermekönyvtárosi műhely dolgozott F a r k a s B u c i szervezésében. Sikerült neki és segítőtőinek olyan vendégeket meghívni, mint G r a n a s z t ó i S z i l v i a, T ö m ö r y M á r t a, N a g y K a t a l i n. E nevek nagyon is ismertek a báb- és színházi életben. Innen a beoltás, a bábszeretet, ami csak egyre mélyül és úgy gondoljuk, hogy már nem csak szórakozás, hanem sokkal több annál.

De térjünk vissza a nyári biatorbágyi táborra! A gárda közel egy éve együtt tanulta a báb-készítés, dramatizálás fogásait, de az igazi gyakorlatot csak itt valósíthatta meg.

Először a B á b s z í n h á z dramaturgiával L á z á r M a g d á v a l megbeszél-tük a forgatókönyveket, majd a K o l i b r i színház tagja O r o s z C l a u d i a a formákhoz, a bábtervekhez nyújtott segítséget. Ezután lázasan megkezdődött a bütykölés.

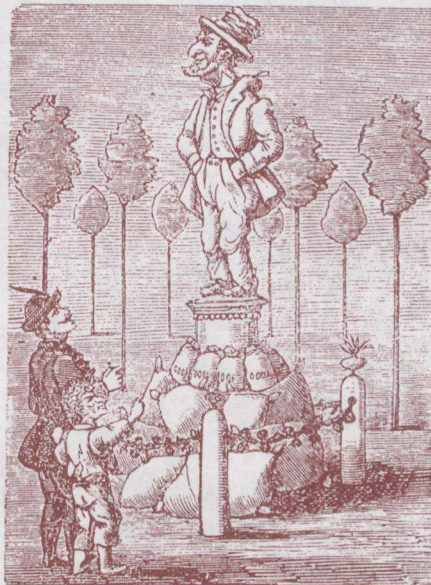
Fantasztikusan jó bábok születtek. A szerepeket megtanultuk, napról napra csiszoltuk beszédtechnikánkat és természetesen a kézmű-vágást is. A pszichológiai érzékünk is most bújhatott elő igazán. A tábor zárása előtti este "valódi" gyermek és felnőtt közönségnek mutat-tuk be Kipling: Elefántköllyök és Andersen: A

fülemüle című darabjainkat. Nagy siker volt, amit elsősorban a N á n á s i házaspárnak köszönhattunk.

Az esti banketten már mindenki felszabadul-tan énekelt, a népdalokból és virágénekekből csak éjfél felé fogytunk ki. Ámde az i-re a pont majd csak novemberben kerülhet végleg fel, amikor is egyéni produkciót kell előadnunk saját bábbal és dramaturgiával.

A célunk elsősorban nem a bizonyítvány megszerzése volt, hanem hogy a könyvtári gyermekekkel és sajátjainkkal is a bábozást megszer-tessük, hogy elgépiesített világunkba a tiszta lélek - még ha csak bábokon keresztül is - erény legyen.

Gyöngyösi Miklósné
XXI. ker. főkönyvtár

Hatodik ének.

Uj-Jeruzsálem. Annak utcái- és nevezetes embereinek, szobrai-ak leírása. Utcák nevei, és az utca-sűprés igen olcsó módja.

Van aki forrón szereti.

Bár már csak múlt időben. Azóta elszállt fejünk felett ez a Közhasznú Nyár is. Mondhatni szerencsésen földet ért. Na, de amíg "reput"!

- Hány fok van itt ahol most állok?
- Attól függ, hogy hol áll.
- Itt az V. kerületben.
- Akkor nagyon sok!

- Egerszegivel kapcsolatban érdeklődnék!
- Nagyon szívesen, tehát: eddig megnyerte a 400 vegyest, ez történt július 26-án, megnyerte a 100 hátat új olimpiai csúccsal, 1:00.68, július 31-én pedig...
- Bocsánat, engem ez nem érdekel!
- Elnézést, akkor mi érdeklí?
- Az, hogy hány centi magas és hány kiló!
- /Puff, Egyébként 173 cm és 53 kg./

- Jó estét kívánok! Nem tudom..., így ismeretlenül, lenne kedve egy kis telefonszexhez?!
- Uram, ne haragudjon most nem, de adok önnek egy telefonszámot: 00-1-610-204-24-44, 150 Ft/perc!
- Annyiért inkább nem, köszönöm!

/Időpont: 21.00 óra/

- Azt szeretném megtudni, hogy most mennyiért veszik a kígyómérget? Mert ha jól megy, akkor még az éjszaka lefejtem!
- /Kinyomoztuk: felvásárlási ára vetekszik az aranyéval. Megéri, főleg ha a családi problémák másként nem oldhatók meg .../

- A VIII. ker. állatorvos telefonszámát kérem!
- Tessék a Posta közületi telefonszám tudakozójához fordulni, ez ui. a különleges...
- De hiszen ez egészen különleges kérdés!
- Mitől?
- Attól, hogy nem tudom.

Ilyen nyár után szörnyű lesz a melankólikus ősz. Az elmúlás. De talán nem múlik el minden. Mert amíg telefon van és mi ülünk az egyik végén, addig...

A többit rátok bízuk!

Lejegyezte: Pálos Beáta

Szeptember 3-án értekezlet keretében beszélgettek a főkönyvtárigazgatók és a központ osztályainak vezetői S ó r o n L á s z l ó v a l (Művelődési és Közoktatási Minisztérium) a készülő könyvtári-informatikai törvény koncepciójáról.

A szeptember 1-től érvényes bércorrekció-ról ugyanitt kaptunk eligazítást. Eszerint minden részlegesen önálló bérgazdálkodó egység a főfoglalkozásúakra átszámított létszáma után kapja a béremelés kvótáját. A vezető saját hatáskörében differenciálhat a konkrét béremelések között. A középvezetők az összes béremelés felső 10%-ának átlagát kapják.

A Gyermekkönyvtárosi Műhely tovább építi kapcsolatait a potenciális szponzorok felé. Bagdi Mariann PR-szakreferens teljes erőbedobással szervez. A szeptember 9-i vendégek: K e c s k e m é t i E d i t (UNICEF), G a b n a i K a t a l i n (MKM).

Szeptember 18-án könyvbemutató volt a XI. kerületi főkönyvtárban. Dr. György Lajosné helyismereti munkájáról folyt a beszélgetés.

A Börzsöny utcai könyvtárnak szeptember 9-én tartották az ünnepélyes megnyitóját. Szépek, ragyogók!

Érdemes a augusztus 18-án megnyílt XIX. kerületi Kossuth utcai könyvtárban is körülnézni. Ez igen!

Összeállította:

Somogyi József

Hetedik ének.

Utazás Londonba, a tudományok töltésének megszemlélésére. - Villás-reggeli egy levegő-csárdában.

KISS JENŐ
főigazgató úr részére
FSZEK Központi Könyvtár

T. Főigazgató Úr!

Az alábbiakban - lehetőleg röviden összefoglalva - kérésére ismertetjük a TDDSZ tagságának véleményét a Fővárosi Önkormányzat részére készült "szakértői jelentés"-ről.

1. Lényegében egyetértünk a I. "Szervezet" c. fejezetben foglaltakkal, ám ismételtén hangsúlyozni kívánjuk, hogy bármilyen egység megszüntetését csak abban az esetben tartjuk elfogadhatónak, amennyiben helyette (helyettük) azonnal biztosítva van a követelményeknek megfelelően telepített és felszerelt új könyvtári egység létrehozatala.

Nem értünk azonban egyet azon megfontolási javaslattal, amely a kihelyezett letételekre vonatkozik, ez ugyanis esetleges, látszólagos előnye mellett hatványozottan megnövelné az eddig is már bonyolult, felesleges adminisztratív feladatokat.

2. Egyetértünk a II. "Működés" c. fejezetben foglaltak azon részeivel, melyek a KESZ, a számítógépesítés és a Közhasznú információszolgáltatás mielőbbi modernizálására, hatékonyságának növelésére vonatkozik. Itt kívánjuk megjegyezni, hogy a könyvtár jövőjére vonatkozó legfontosabb feladatait ezen egységek koncepciózus és koncentrált fejlesztése kell, hogy meghatározza, akár a lényegesen kisebb értékű átalakítások háttérbe szorítása árán is

(pl. szabadpolcos rendszer). A hálózat un. viszonylagos "arcnélküliségén" hatékonyan változtathatna az önkormányzatokkal való szorosabb együttműködés, a tényleges területi igények fokozottabb, érzékenyebb figyelmese, a közös érdekek összehangolása.

3. Egyetértünk - nagy vonalakban - a III. "Finanszírozás..." c. fejezetben foglaltakkal, különösen azzal a passzussal, mely szerint a sikeres pályázónál kell hagyni a célzott támogatás felhasználását.

E fejezet kapcsán is megemlítjük annak fontosságát, hogy az önkormányzatokkal eszmei és anyagi téren egyaránt ki kell munkálni a hatékony, egymást támogató munkamódszereket hogyan s mikéntjét.

4. Lényegében egyetértünk a IV. "Létszám..." c. fejezetben foglaltakkal, különösen kihangsúlyozva a megfogalmazás utolsó mondatában foglaltak tartalmi célzását.

Meg kell említenünk, hogy a mondatban jelzett probléma megoldására a TDDSZ immár két éve - eddig sikertelenül - szorgalmazza a Kollektív Szerződés olyan kiegészítését, amely a középvezetők mandátumának lejártá előtt kö-

telezővé teszi funkciójukra nyilvános pályázat kiírását. Ennek megvalósulása jelentős szakmai tisztulást vonhatna maga után.

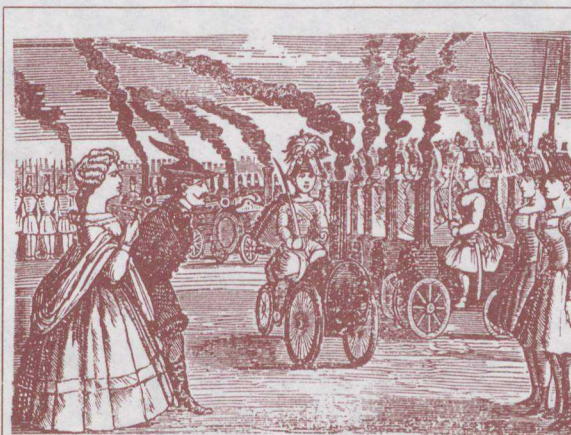
5. A VI. "Fejlesztési javaslatok" megfogalmazását lényegre törőnek tartjuk, amely akár kiindulási alap is lehetne egy, a közeljövőben szakmai vitára bocsátandó megvalósítási tervhez.

6. Végezetül megállapíthatjuk, hogy a "jelentés" gondosan és a segítségnyújtás jószándékával összeállított munka. Objektivitását azonban több helyen megkérdőjelezi az a demokratikusnak kevésbé nevezhető munkamódszer, amely a tájékozódást segítő mélyinterjúk készítése során csupán a vezető munkatársak köréig jutott el. Fontos, lényegi problémák feltárásához nyújthatott volna segítséget, ha az információkat adók körét a szakszervezetek, de legalább az Intézményi Tanács tagjainak körére is kiterjesztették volna.

7. Inger Eide -Jensen érdekes írását, úgy döntöttünk, nem kívánjuk részleteiben elemezni, tekintettel arra, hogy a svéd, de bármely más nyugat-európai könyvtári rendszer több fényévnyi távolságban van tőlünk lehet, hogy elsősorban csak anyagi lehetőségeit tekintve - ez a különbség azonban egyelőre áthidalhatatlannak tűnik, legalábbis a közvetlen előttünk álló évek során.

1992. 08. 17.

dr. Révy Eszter
TDDSZ-bizalmi

Kitenczedik ének.

Ünnepélyes hadseregi szemle. A generálisnő prüsszentése. A kaszárnya-élet élvezetei. Rökkantak háza.

Reggel nagy ágyuzás vert fel álmaidból,
Kitekinték tehát egyik ablakomból,
Gondolván, hogy talán szegény Magyariát
Valahonnan bizony talán megtámadák.
De eszembe jutott, az asszony mit mondott

Ú j m u n k a t á r s a k

Nagy Anna rendszerszervező (Számítógép. oszt.), Lippai Ferencné könyvtáros (XX. ker. főkv.), Fodor Judit könyvtáros (III. ker. főkv.), Aradi Gertrúd könyvtáros (Olvasószolg.), Bohár Judit könyvtáros (XIII. ker. főkv.), Tiszai Ilona (Szociológiai oszt.), Molnár Márta könyvtáros (Olvasószolg.)

K i l l é p ő k

Maczikáné D. Katalin (Főig. Titk.), Felícides Ildikó (XIII. ker. főkv.), Fábri Zsuzsa (XIII. ker. főkv.), Szaszkoné K. Andrea (XX. ker. főkv.), Hajagos István (Olvasószolg.).

Ú j s z ü l ő t t e k

Reitinger Gábornénak (VIII. ker. főkv.) Dávid nevű gyermeke, Hajdú Zoltánénak (X. ker. főkv.) Zsófia Nóra nevű gyermeke, Balog Gábornénak (Kötészet) Eszter nevű gyermeke, Gulyásné Földvári Csillának (IX. ker. főkv.) Lídia nevű gyermeke született. A kicsiknek és a szülőknek jó egészséget kívánunk!

A Fővárosi Önkormányzat Kulturális Bizottsága a határozott idejű kinevezés lejárta miatt pályázatot hirdet

a F ő v á r o s i S z a b ó E r v i n
K ö n y v t á r f ő i g a z g a t ó i
á l l á s r a .

Feltételek:

- Szakirányú egyetemi végzettség;
- 10 éves szakmai gyakorlat;
- Vezetői gyakorlat;
- Nyelvismeret.

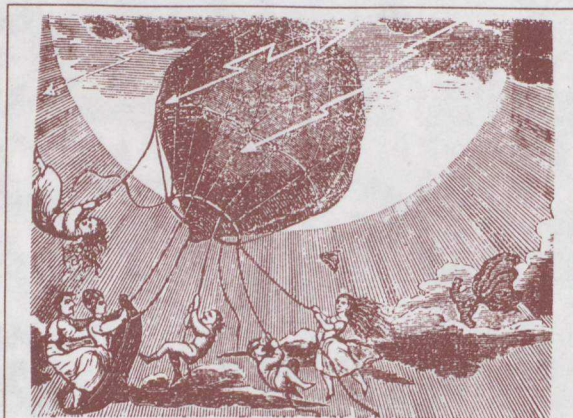
A pályázatnak tartalmaznia kell:

- a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár működtetésére (hálózat, központ); szakmai tevékenységére vonatkozó programot;
- a pályázó eddigi szakmai munkájának leírását;
- rövid életrajzot;
- iskolai végzettségek, nyelvismeret tanúsító okirat másolatát;
- a publikációk jegyzékét;
- erkölcsi bizonyítványt.

A kinevezés 4 évre szól; a munkakör 1993. január 1-től tölthető be.

A pályázatokat 1992. október 15-ig kell benyújtani Budapest Főváros Önkormányzata Főpolgármesteri Hivatal Kulturális Ügyosztályára (1840 Budapest V., Városház u. 9-11.).

A beérkezett pályázatokat szakértői bizottság véleményezése alapján a Kulturális Bizottság bírálja el és tesz javaslatot a kinevezésre a Fővárosi Közgyűlésnek.

'Tizenkettedik ének.

Nagy kirándulás a naphoz, lepottyánás és felőbredés.